

ЗАТВЕРДЖУЮ
Фізична особа підприємець
Мамченко **В.П. Мамченко**
08.10.2026 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Управління
закладом освіти на основі даних та організація позашкільної
роботи»

Розробник(и): ФОП Мамченко Володимир Павлович, ЄДРПОУ 3172409858

Рецензент(и): Фізична особа підприємець В. П. Мамченко

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Управління закладом освіти сьогодні спирається на дані: результати учнів, показники самооцінювання, кадрова аналітика, бюджет, безпекові ризики. Інституційний аудит перевіряє, чи заклад вимірює свою якість і чи ухвалює рішення на основі вимірювань. Позашкільна робота, зокрема наукові, технічні й творчі гуртки, стає простором, де учні роблять те, на що не вистачає уроку: дослідження, конструювання, мистецтво. Програма поєднує управління на основі даних для керівників із методикою організації гуртків, бібліотеки та учнівського самоврядування.

Цільова група: Керівники закладів освіти та їхні заступники, керівники методичних об'єднань, педагоги-організатори, бібліотекарі, відповідальні за охорону праці, керівники гуртків, студій, наукових і технічних об'єднань, педагогічні працівники кадрового резерву.

Професійний стандарт: «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (2021); для педагогів-організаторів, бібліотекарів і керівників гуртків - за посадою або «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024)

Напрями підвищення кваліфікації (відповідно до Порядку, затвердженого постановою КМУ від 21.08.2019 № 800):

- розвиток управлінської компетентності (для керівників закладів освіти, науково-методичних установ та їхніх заступників)
- розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій)
- формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту»

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06–1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма реалізується дистанційно. Кожна тема будується навколо вимірюваного результату:

управлінська або методична задача, нормативна рамка, дані й інструменти, зразок документа чи програми гуртка, приклад із практики, самостійна робота та підсумкове завдання. Програма має модульну структуру: модулі відповідають напрямам підвищення кваліфікації, кожна тема модуля є логічно завершеним освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг в межах одного освітнього циклу формується накопиченням обраних тем. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Вид підвищення кваліфікації: курси (навчання за програмами підвищення кваліфікації)

Мета підвищення кваліфікації – Розвиток управлінської, аналітичної та організаційно-методичної компетентностей керівників закладів освіти і педагогів позашкільної роботи: управління якістю на основі даних, безпека, цифрове адміністрування, розроблення та реалізація програм гуртків, організація бібліотеки і самоврядування.

Завдання підвищення кваліфікації:

- опанувати внутрішню систему забезпечення якості освіти, самооцінювання та підготовку до інституційного аудиту на основі даних
- освоїти стратегічне і поточне планування, роботу з показниками результатів учнів і кадровою аналітикою
- опанувати цифрове адміністрування закладу, електронні системи обліку і документообіг, захист даних
- організувати безпечне освітнє середовище, охорону праці та цивільний захист на рівні керівника
- опанувати вимоги до програм гуртків і методику наукових, технічних, хореографічних та театральних об'єднань
- удосконалити роботу бібліотеки як інформаційного та STEM-центру, учнівського самоврядування і виховної роботи

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- управлінська (стратегічна, організаційна) компетентність
- аналітична компетентність та управління на основі даних
- компетентність забезпечення якості освіти
- інформаційно-цифрова компетентність адміністратора
- організаційна і творча компетентність керівника гуртка
- здоров'язбережувальна компетентність, безпека і охорона праці
- лідерська та комунікаційна компетентність

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Слухачі зможуть керувати закладом освіти на основі даних: вибудувати систему якості і пройти аудит, планувати за показниками, адмініструвати в електронних системах, забезпечувати безпеку, а також розробляти і вести програми гуртків, організовувати бібліотеку, самоврядування і виховну роботу.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Модулі плану відповідають напрямам: директор і заступник директора, педагог-організатор, бібліотекар, керівник гуртка, хореографія,

драматургія і театр. Тема модуля є окремим освітнім компонентом обсягом від 2 до 30 годин; слухач обирає теми під свою посаду, проходити всі теми не обов'язково.

№	Модуль (напрямок)	Кількість тем	Лекції, год (на тему)	Самостійна робота, год (на тему, мін.-макс.)	Усього, год (на тему, мін.-макс.)
1	Директор/Заступник директора	5	1	1-29	2-30
2	Педагог-організатор	2	1	1-29	2-30
3	Бібліотекар	3	1	1-29	2-30
4	Керівник гуртка	2	1	1-29	2-30
5	Хореографія	4	1	1-29	2-30
6	Драматургія і театр	4	1	1-29	2-30
	Разом тем у програмі	20			

Перелік тем за модулями

Модуль 1. Директор/Заступник директора (5 тем)

1. Десять місяців попереду: як завучу спланувати рік випускних 9 класів НУШ без авралів
2. Директор і заступник: поділ 9 класу НУШ на групи за наказом №128 і розклад довгого року
3. Профільна школа: можливості професійного поступу для педагога
4. Впливові підходи керівника закладу. Мотивація колектива в сучасних реаліях.
5. Ефективне лідерство в освіті: роль керівника у мотивації вчителів.

Модуль 2. Педагог-організатор (2 тем)

1. Створення умов для розвитку свідомих громадян через роботу педагога-організатора з учнівським самоврядуванням
2. Підвищення рівня педагогічної майстерності педагогів-організаторів

Модуль 3. Бібліотекар (3 тем)

1. Де факт, а де згенероване: фактчек разом з дев'ятикласником у 9 класі НУШ
2. Бібліотекар і медіаграмотність: перевірка джерел для підсумкових робіт у 9 класі НУШ
3. Бібліотека як освітній простір: нові формати роботи

Модуль 4. Керівник гуртка (2 тем)

1. Еко-тренди в НУШ: апсайклінг як інструмент розвитку креативності та екологічної свідомості
2. Організація шкільних гуртків. Актуальні питання та практика.

Модуль 5. Хореографія (4 тем)

1. Хореографічна майстерність: розвиток технічних і творчих здібностей через танець
2. Що таке хореографія? Роль хореографії в суспільстві.
3. Хореографічне мистецтво. Проведення цікавих та захопливих занять.
4. Хореографія дистанційно: можливість цікавих та ефективних занять онлайн

Модуль 6. Драматургія і театр (4 тем)

1. Драматургія і театр у школі. Розвиток м'яких навичок учнів через театральне мистецтво
2. Формування вміння сприймати та продукувати твори драматургії.
3. Індивідуальний самовияв учнів та взаємодія між ними через театральні практики.
4. Впровадження курсу 'Драматургія і театр' у ЗЗСО

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Директор/Заступник директора

Мета модуля: Розвиток управлінських та лідерських компетенцій керівників.

Завдання модуля:

- Вивчення нормативно-правового забезпечення управління освітою
- Методика оцінювання професійної діяльності вчителів
- Управління змінами та кризовий менеджмент

Модуль 2. Педагог-організатор

Мета модуля: Розвиток організаційних та комунікативних компетенцій педагогів.

Завдання модуля:

- Вивчення моделей учнівського самоврядування
- Методика створення медіа-центрів у школі
- Організація проєктної діяльності учнівських ініціатив

Модуль 3. Бібліотекар

Мета модуля: Вдосконалення професійних навичок бібліотекарів у цифровому середовищі.

Завдання модуля:

- Опанування інструментів цифрової бібліотеки
- Методика залучення дітей до читання
- Створення комфортного простору для самоосвіти

Модуль 4. Керівник гуртка

Мета модуля: Розвиток методичних та творчих компетенцій педагогів позашкільля.

Завдання модуля:

- Вивчення методів мотивації до творчої діяльності
- Організація проєктної роботи в гуртку
- Використання сучасного обладнання для творчості

Модуль 5. Хореографія

Мета модуля: Підвищення фахової майстерності педагогів-хореографів.

Завдання модуля:

- Вивчення вікової фізіології в хореографії
- Методика створення танцювального номера
- Організація репетиційного процесу та виступів

Модуль 6. Драматургія і театр

Мета модуля: Підвищення кваліфікації педагогів щодо використання театральних технологій.

Завдання модуля:

- Вивчення основ драматургії для дітей
- Методика проведення занять з театрального мистецтва
- Організація інклюзивного театру в школі

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти

13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи : методичні рекомендації / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. - К., 2019. - 47 с.
2. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи. Методичні рекомендації. / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. Київ, 2019, 47 с.
3. Бурдун В.М. Стратегічне планування. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П.Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
4. Василенко І. Ю. Тренінг розвитку творчого мислення. Обдарована дитина. 2004. № 5. С. 52-55.
5. Від керівника до лідера : практичні поради для 57 директорів шкіл та керівників відділів освіти / Анна Уварова, Поліна Гоч. - Київ : Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2019. - 60 с. - URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12,2019.pdf>
6. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти / А.Уварова. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
7. Дардан Т. С. Комплексні, інтегровані уроки як засіб розвитку креативності школярів. Обдарована дитина. 2013. № 5. С. 17-21.
8. Денисенко О. Накази з кадрових питань : оформляємо без помилок І Олександр Денисенко // Практика управління закладом освіти. -2022. - № 1. - URL: <https://rn.edirshkoly.mcfr.ua/945958?forccDeviceTypec^1>
9. Джежелей О., Ємець А., Коваленко О. Читаємо та граємо в театр. 1-4 класи. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 80 с.
10. Досліджуємо світ цікаво : збірник дидактичних матеріалів до навчальних тижнів курсу «Я досліджую світ» за типовою освітньою програмою, розробленою авторським колективом під керівництвом Р.Шияна / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 204 с.
11. Збірник документів по організації позашкільної освіти. Київ. 2002. 444с.
12. Калошин В.Ф. До навчання творчого мислення. Управління школою : основа професійного зростання. 2015. № 19-21. С. 68-73.
13. Кальчева О.Ю., Місяк О.К. Методичний посібник до програми «Управління гнівом». Київ, 2015. 60 с.
14. Керівництво з проведення інтерв'їв та супервізій / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: <https://cutt.ly/dEUkz1u>
15. Клепка С.В. Формування лідерської компетентності у школі. Полтава, 2012. С. 86-97.
16. Коберник І., Краснова К. Ефективні комунікації для освітніх управлінців : посіб. URL: <https://bit.ly/37kGdnf>
17. Копильчук В. Інтегровані уроки як засіб підвищення якості знань учнів. URL: <http://itcm.comp-sc.if.ua/2018/kopylchuk.pdf>.
18. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс ; пер. с англ. Київ : УАМ, Вид. Хімджест, 2011. 580 с.
19. Лоулер Е. та ін. Мотиваційний менеджмент: теоретичний аспект. Київ, 2017. 160 с.
20. Лютко О. М. Запровадження мотиваційного менеджменту в закладі

освіти / О. М. Лютко. - Рівне : РОІГПО, 2018. - 180 с.

21. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13-17.
22. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
23. Менеджмент та маркетинг в сучасних освітніх організаціях: колект. навч. посіб. / Авт. колектив: за ред. З.В. Рябової. - Київ : НАПН України, Ун-т менедж. освіти, 2021.-273 с.
24. Освітнє лідерство : від теорії до практики : монографія / За наук. рсд. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. - Київ ; Кривий Ріг : вид. Р. А. Козлова, 2021. -296 с.
25. Ощепко Т.В. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3vbYTQA>
26. Поспелова Т. Розвиток лідерського потенціалу керівника закладу середньої освіти : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 36 с.
27. Пристінська М. Дозвілля школярів. Ігри кожного дня. Київ : «Вид. дім «Перше вересня», 2016. 112 с. (Бібліотека «Шкільного світу»)
28. Про анкету самооцінювання : наказ Державної служби якості освіти України від 29 березня 2021№ 01-11/26. URL: <https://sqe.gov.ua/law/pro-anketu-samoocinyuvannya/>
29. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ МОН від 12.10.2022 № 905. URL: <https://bit.ly/3vgA4Fe>
30. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. І Л. В. Пшенична. - Суми : вид-во «СумДПУ імені А. С. Макаренка», 2016. - 520 с.
31. Рябова З. В. Наукові основи маркетингового управління в освіті: монографія. Київ : Пед. думка, 2013. 268 с.
32. Сайт. Державна служба якості освіти. Інституційний аудит. URL: <https://sqe.gov.ua/>
33. Самооцінювання закладу освіти: ефективний інструмент підвищення управлінської діяльності. URL: <https://bit.ly/3wUZ8lt>
34. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8HA1>
35. Траутманн, Франц. Керівництво по інтерв'ї. Інститут Трімбос (Інститут психічного здоров'я і залежностей Голландії). Управління ООН по наркотикам і злочинності. Проектне Бюро в Балтійських країнах, 2010. 18 с.
36. Управління особистими фінансами : навчальний посібник / Н.А. Ясинськаю. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 352 с.
37. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
38. Хобзей Павло. Директор школи має вести колектив до змін. Освіта.ua. URL: <http://osvita.ua/school/reform/55280/>
39. Шевчук А. С. Дитяча хореографія : навч.-метод. посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 288 с. URL: <https://bit.ly/3Q6RfmA>
40. Яременко Н.В. Дозвіллезнавство. Навчальний посібник. Фастів. «Поліфаст».2007.459с

Додаткова література:

1. Абетка для директора. URL: <https://bit.ly/2YDTDXJ>
2. Дуткевич Т.В. Техніка управлінської діяльності в закладі освіти. Київ: КНТ, 2020. 194 с.
3. Ковбасюк Ю. В. Державне управління : підручник : у 2 т. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
4. Любченко Н. В. Потенціал кластерних механізмів в управлінні освітою

- в умовах децентралізації влади. Вісник післядипломної освіти. Серія: Управління та адміністрування. 2016. Вип. 2 (31). С. 65-81.
5. Пітерсон Д. 12 правил життя. Як перемогти хаос/ пер. з англ. Дмитро Кожедуб. 3-тє вид. Київ: Наш формат, 2021. 384 с.
 6. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: <https://bit.ly/3jkPBkS>
 7. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі : указ Президента України від 25.05.2020 №195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text>
 8. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навч. посіб. Харків, 2017. 100 с
 9. Сеїтосманов А., Фасоля О. Нова школа у нових громадах : посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Київ, 2017. 128 с.
 10. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8NA1>
 11. Управлінське лідерство : виклики сьогодення : колективна монографія ; за заг. ред. В. В. Толкованова. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 600 с.
 12. Шевчук А. С. Дитяча хореографія : навч.-метод. посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 288 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/hevchuk_Dut_Horeografiya.pdf; <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/6dityachaxoreografiya-shevchuk.pdf>